

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 15C/131/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113214871
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8113214871.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Annou Vargovou v právnej veci žalobkyne: Y. C., W.. XX.XX.XXXX, F. V. XX, právne zastúpená: JUDr. Katarína Lešková, advokátka so sídlom Prešov, Plzenská 2 proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., IČO: 31690904 so sídlom Košice, Garbiarska 2, právne zastúpený: JUDr. Gabriel Gulbiš, advokát so sídlom Košice, Boženy Němcovej 22 v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

zrušuje rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 2C/2705/2012 z 19.01.2012,

zrušuje rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 2C/1337/2012 z 19.01.2012,

o trovách konania súd rozhodne v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 20.05.2013 sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, sp.zn. 2C/2705/2012 z 19.01.2012 a sp.zn. 2C/1337/2012 z 19.01.2012. Dôvodmi podanej žaloby z pohľadu žalobkyne je neplatnosť rozhodcovskej doložky obsiahnutej v oboch poisťných zmluvách č. XXXXXXXXXXXX z 02.10.20089 a č. XXXXXXXXXXXX z 10.11.2009. Rozhodcovská doložka, ktorá tvorí súčasť každej poisťnej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká je neplatná, čím došlo k porušeniu práv a povinností žalobkyne ako spotrebiteľky a na základe tejto doložky došlo k vydaniu rozsudkov rozhodcovského súdu aj keď k tomu dôjsť nemalo, pretože rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá a právomoc rozhodcovského súdu tak nebola daná.

Žalovaný so žalobou nesúhlasil, rozhodcovská doložka podľa vyjadrenia žalovaného bola účastníkmi individuálne dojednaná, bola oddelená od ostatného textu Všeobecných poisťných podmienok a to v osobitných zmluvných dojednaniach a žalobkyňa ju nemusela podpísať.

Okresný súd Prešov č.k. 15C/131/2013-89 zo dňa 08.11.2013 žalobný návrh zamietol z dôvodu, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná po lehote 30 dní od doručenia rozhodcovských rozsudkov, pričom lehota je objektívna a prekluzívna.

Proti rozsudku súdu I. stupňa podala žalobkyňa v zastúpení právnu zástupkyňou odvolanie. Odvolací Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 1Co/34/2014-96 zo dňa 27.02.2014 zrušil rozsudok súdu I. stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Bol toho názoru, že lehota 30 dní plynúca od doručenia rozhodcovského rozsudku na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola zachovaná a došlo k odňatiu účastníkovi možnosť konať pred súdom.

V prejednávanej veci súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s písomnými stanoviskami oboch sporových strán, so spismi Arbitrážneho súdu Košice s.r.o., Alžbetina 41, sp.zn. 2C/2705/2012 a sp.zn. 2C/1337/2012, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Účastníci konania uzatvorili dňa 02.10.2008 poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX a dňa 10.11.2009 poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX a po čase mala žalobkyňa záujem poistné vzťahy ukončiť, preto požiadala o zrušenie poistných zmlúv. Následne žalovaný doručil žalobkyni „oznámenie o zániku poistenia“ zo dňa 17.06.2011 vo vzťahu k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, kde jej oznámil preplatok 139,32 Eur. V „oznámení o zániku poistenia“ zo dňa 16.06.2011 k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX bol údaj o nulovom zostatku. Napriek tomu si žalovaný dvoma samostatnými návrhmi na začatie konania pred rozhodcovským súdom dňa 04.01.2012 uplatnil proti žalobkyni nároky na zaplatenie súm 249,56 Eur a 146,89 Eur titulom osobitnej pohľadávky voči žalovanému (žalobkyni), ktorá zodpovedá nákladom poisťovne vynaloženým na uzatvorenie poistenia.

Súčasťou oboch poistných zmlúv sú Všeobecné poistné podmienky, kde v osobitnom zmluvnom dojednaní účastníci vyjadrili spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne vôľu riešiť akýkoľvek spor namiesto súdneho konania, z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobiť sa rozhodnutiu rozhodcovského konania v zmysle časti XV týchto VPP. Toto ustanovenie chápu ako rozhodcovskú doložku. V bode 2 a 3 špecifikujú, ktoré spory budú riešené rozhodcovským súdom (rozhodcovská doložka je datovaná dňa 02.10.2008 a 10.11.2009, kedy súčasne došlo aj k podpisu poistnej zmluvy).

V záverečných ustanoveniach VPP časť XVII je v bode 7a uvedené, že s uzavretím poistnej zmluvy pri jej vzniku je spojený osobitný provízny náklad v podobe úhrady odmeny za sprostredkovanie poistnej zmluvy medzi poisťovňou a poistníkom, ktorý uhrádza poisťovňa. Podpisom poistnej zmluvy vzniká poisťovni osobitná pohľadávka voči poistníkovi vo výške vyplatenej províznej odmeny za sprostredkovanie príslušnej poistnej zmluvy, ktorá sa vyporiada po ukončení poistného vzťahu zápočtom voči odkupnej hodnote, ak je vytvorená alebo poistnému plneniu. Ak odkupná hodnota pri ukončení poistného vzťahu vytvorená nebola, pohľadávka sa stáva splatnou dňom ukončenia poistného vzťahu a poisťovňa je oprávnená voči poistníkovi ju uplatniť podľa zásad dohodnutých v týchto všeobecných poistných podmienkach pred rozhodcovským súdom. Žalovaný si v konaní pred rozhodcovským súdom uplatnil práve predmetnú pohľadávku.

Z obsahu rozhodcovských spisov 2C/2705/2012 a 2C/1337/2012 súd zistil, že rozsudok rozhodcovského súdu sp.zn. 2C/2705/2012 zaväzujúci žalobkyňu na zaplatenie 249,56 Eur a trov rozhodcovského konania 276 Eur bol vyhlásený dňa 19.01.2012 a žalobkyni doručený 19.04.2013. Žalobkyňa podala žalobu na súd o neplatnosť rozhodcovského rozsudku dňa 20.05.2013.

Zo spisového materiálu rozhodcovského súdu sp.zn. 2C/1337/2012 súd zistil, že rozhodcovský rozsudok bol vo veci sp.zn. 2C/1337/2012 zaväzujúci žalobkyňu na zaplatenie 146,89 Eur a trov rozhodcovského konania vo výške 276 Eur vyhlásený dňa 19.01.2012 a žalobkyni doručený 19.04.2013. Žalobkyňa podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku 20.05.2013.

V konaní vypočutá žalobkyňa uviedla, že zmluvu uzatvárala jedenkrát v zastúpení matky, pretože v tom čase bola ešte nepľnoletá a druhýkrát ju uzatvárala ako plnoletá. Sprostredkovateľkou poistenia bola pani F. a potom to boli nejaké štyri ženy. Žalobkyni bolo povedané, že všetko bude v poriadku a že sa nemá báť. Na položené otázky žalobkyňa odpovedala, že zmluvu z roku 2008 (poznámka súdu z 02.10.2008, č. poistnej zmluvy XXXXXXXXXXXX) za žalobkyňu podpisovala matka z dôvodu jej vtedajšej nepľnoletosti. S poukazaním na to, že žalobkyňa sa narodila 12.09.1987 a zmluva bola podpísaná 02.10.2008 jej tvrdenie nemá oporu v skutkových okolnostiach. Žalobkyňa k tomu uviedla, že možno boli dátumy sfaľované a ona mala v tom čase 15, 16 alebo 17 rokov, nemala ešte 18. Druhú zmluvu (poznámka súdu poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.11.2009) žalobkyňa podpisovala podľa jej vyjadrenia osobne.

K uvedeným rozporuplným tvrdeniam súd vypočul matku žalobkyne svedkyňu Š. L., ktorá uviedla, že podpisovala len raz za dcéru. Svoj podpis potvrdila na zmluve z roku 2008 (čo korešponduje s vyjadrením žalobkyne). Podľa vyjadrenia svedkyne urobila tak z dôvodu, že dcéra mala v tom čase len 15 rokov a povedali jej, že to bude dobré. Na otázku súdu s poukazaním na to, že žalobkyňa narodená v roku 1987

pri podpisovaní zmlúv z rokov 2008-2009 nemohla mať 15 rokov, ale 21, resp. 22 rokov, preto nech sa k tomuto svedkyňa vyjadrí uviedla, že teraz to uviesť nevie.

V konaní vypočutá svedkyňa Y. F. uviedla, že nikdy neboli školení o rozhodcovských doložkách aj keď na školenia chodili viackrát. K spornosti podpisu svedkyňa uviedla, že za žalobkyňu zmluvy podpisovala matka kým bola maloletá. Na bližšie okolnosti si nespomenula. Uviedla, že žiadnu zo zmlúv so žalobkyňou neuzatvárala ona, ale ako vedúca obchodnej skupiny bola prítomná pri uzatváraní zmlúv za účelom zaškolenia.

V konaní vypočutý svedok L. F. uviedol, že so žalobkyňou poistnú zmluvu v postavení sprostredkovateľa uzatváral. Súdu nevedel uviesť, koľko poistných zmlúv so žalobkyňou uzatváral. K ďalším položeným otázkam sa vyjadriť nevedel, pretože sa na to nepamätal.

V konaní vypočutá svedkyňa H. Z. uviedla, že o rozhodcovskom konaní nič nevedela, pretože o tom neboli školení. Dozvedela sa o tom až keď klienti dostávali vysoké pokuty. Spomenula si, že so žalobkyňou zmluvu uzatvárala, chodili tam viackrát vzhľadom na to, že bolo viacero členov domácností.

Právny zástupca za žalovaného doručil súdu písomné vyjadrenie, v ktorom poukázal na novelizáciu zákona č. 233/1995 Z.z. exekučného poriadku zákonom č. 335/2004 Z.z. bod 49 sa za § 243c vložil nový § 243d, v ktorom je uvedené: „Exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Uvedené ustanovenie je platné a účinné od 01.01.2015.“ S poukázaním na to, že sa to týka aj rozhodcovského rozsudku, ktorého zrušenia sa žalobkyňa v konaní domáha, tento spadá pod predpoklady obsiahnuté v uvedenej právnej norme, nakoľko ide o rozhodcovské rozhodnutie vydané v rozhodcovskom konaní pred 01.01.2015, exekučné konanie na jeho základe (ako exekučného titulu v zmysle § 44 ods. 2 EP) ani do troch mesiacov platnosti a účinnosti hore uvedenej novely exekučného poriadku nebolo zo strany žalovaného iniciované. Vzhľadom na to, že rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať, obnovilo sa právne postavenie účastníkov súdneho konania do stavu pred vydaním rozhodcovského rozsudku, keď žalobca nie je viazaný povinnosťou založenou rozhodcovským rozsudkom, je dôvodné žalobu zamietnuť, pretože ani v prípade meritórneho rozhodnutia súdu v tomto konaní sa aktuálne právne postavenie účastníkov konania nemôže zmeniť.

Právna zástupkyňa za žalobkyňu sa nestotožnila s argumentáciou protistrany a jej nedôvodnosťou zrušenia rozhodcovského rozsudku. Tak odpadne možnosť žalovaného podať opakovane návrh na rozhodcovský súd v danej veci.

Na základe zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 zák. č. 40/1964 Občiansky zákonník (ďalej „OZ“)

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1,2,3,4 a/ OZ,

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná

podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, znenie účinné do 31.12.2014, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),

b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,

c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,

d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namieta,

e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,

f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,

g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),

h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo

i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,

j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.13a)

Podľa § 372w O. s. p., spory o neplatnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do 1. januára 2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súdy príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.

Podľa § 41 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 243d zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok),

(1) Exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

(2) Na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Prioritne sa súd zaoberá poisťnou zmluvou uzavretou medzi účastníkmi konania dňa 02.10.2008 pod č. XXXXXXXXXXXX, ktorá bola podkladom pre pohľadávku uplatnenú v rozhodcovskom konaní a priznanú

rozhodcovským rozsudkom 2C/2705/2012 zo dňa 19.01.2012. Je nesporné, že túto zmluvu nepodpísala žalobkyňa, ale podľa jej vyjadrení a vyjadrení svedkyne Š. L. ju podpísala práve Š. L.Á., matka žalobkyne s odôvodnením, že žalobkyňa bola v tom čase maloletá. Uvedené tvrdenie sa ale nezakladá na pravde, pretože je to nemožné. V čase uzatvorenia zmluvy mala žalobkyňa 21 rokov, čo v konečnom dôsledku je aj na zmluve uvedené. Občiansky zákonník pri niektorých právnych úkonoch vyžaduje písomnú formu, osobitný význam pri písomnom právnom úkone má podpis konajúceho. Podpis identifikuje konajúcu osobu a súčasne verifikuje obsah jeho prejavu vôle. Pre posúdenie platnosti samotnej zmluvy je relevantné zistenie, kto bol účastníkom zmluvného vzťahu a kto v skutočnosti zmluvu uzavrel. Písomný návrh a písomné prijatie návrhu musí byť konajúcimi podpísané, iba vtedy má podpísaný prejav právne účinky. V danom prípade je však nepochybné, že zmluva č. XXXXXXXXXXXX nebola podpísaná zmluvnými stranami tak, ako sú uvedené, teda poisťník a poisťený. Pokiaľ ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, treba uviesť, že táto pôsobí priamo zo zákona (ex lege) a to od počiatku (ex tunc) bez ohľadu na to, či sa tejto neplatnosti niekto dovolal a súd prihliada k absolútnej neplatnosti právneho úkonu i bez návrhu z úradnej moci. Aby bolo možné poisťnú zmluvu považovať za platnú aj s podpisom osoby odlišnej ako bola v zmluve uvedená, bolo potrebné na takýto úkon inú osobu splnomocniť a zmluva by mala byť podpísovaná v zastúpení, prípadne by sa muselo jednať o zákonné zastúpenie. Vzhľadom k tomu, že zmluva bola uzavretá osobou odlišnou ako zmluvné strany boli v zmluve uvedené, je potrebné takýto právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka považovať absolútne za neplatný, čo má za následok, že na základe takéhoto absolútne neplatného právneho úkonu nemohol byť vydaný rozhodcovský rozsudok. Bolo preto dôvodné žalobe vyhovieť v časti o zrušení rozhodcovského rozsudku sp.zn. 2C/2705/2012, pretože rozhodca nemal právomoc (neplatná rozhodcovská doložka) vydať rozhodcovský rozsudok.

K ďalšej poisťnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, ktorá bola podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku sp.zn. 2C/1337/2012 zo dňa 19.01.2012 súd uvádza, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľskou, keď podľa citovaných zákonných ustanovení OZ vystupuje žalobkyňa ako spotrebiteľ fyzická osoba nepodnikateľ a žalovaný ako dodávateľ konajúci v predmete svojej podnikateľskej činnosti. Po preskúmaní a posúdení osobitných zmluvných dojednaní podpísaných žalobkyňou tieto nie je možné posúdiť ako individuálne dohodnuté, pričom vyslovený právny názor má oporu v rozhodnutí NS SR 6Mcdo/9/12,6Cdo/1/12, 6Cdo/3/13.

Vychádzajúc napríklad z rozhodnutia 6Mcdo 9/2012 NS SR dôvodí: „Návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy sa má predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo zrejmé, že spotrebiteľovi sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie týkajúce sa výlučne riešenia sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo 1/12 dospel k záveru, že rozhodcovská doložka týkajúca sa konkrétne zmlúv žalovaného je neplatná z dôvodu neexistencie individuálneho dojednania a spôsobujúca nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka bola totiž dohodnutá už podpisom poisťnej zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú ako predtlačенý formulár VPP pre životné poistenie a teda rozhodcovská doložka obsiahnutá v XV. časti a to bez ohľadu na to, že účastníci podpísali (taktiež formou predtlačенého formuláru) osobitné zmluvné dojednanie odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku uvedenú v poisťných podmienkach. Obdobný právny názor vyslovil aj NS SR v rozhodnutí 6Cdo 3/13.

Z predloženej poisťnej zmluvy nevyplýva, žeby spotrebiteľ bol informovaný o rozdieloch medzi súdnym a rozhodcovským konaním, o rokovacom poriadku rozhodcovského súdu a pod..

Ďalší dôvod zakladajúci neplatnosť rozhodcovskej doložky spočíva aj v tom, že rozhodcovský súd vybral sám žalovaný, čo je v rozpore s nálezom Ústavného súdu ČR IV. ÚS 2735/11, podľa ktorého je právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a vzťahuje sa primerane aj na rozhodcovské konanie.

Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že žalobkyňa mala možnosť nepodpísať osobitné zmluvné dojednanie a ich nepodpísaním by sa nerozhodla pre rozhodcovské konanie, pretože v danom

prípade platil článok XV. VPP, ktorý upravoval výlučné riešenie sporov rozhodcovským súdom, ktorý bol oprávnený vybrať sám žalovaný a dokonca ho bol oprávnený aj sám vytvoriť. Takéto konanie zakladá pochybnosť o nezáujatosti rozhodcovského súdu a vieru v jeho spravodlivé a objektívne rozhodovanie. Aj z pripojeného spisového materiálu rozhodcovského súdu - Arbitrážneho súdu v Košiciach je zrejme isté znevýhodnenie spotrebiteľa oproti súdnemu konaniu spočívajúce napríklad v možnosti spotrebiteľa žiadať nariadenie pojednávania avšak za poplatok 36 Eur, paušál na správne náklady v rozmedzí od 84 až do 6.000 Eur, kratšia lehota na podanie odporu proti rozhodcovskému rozsudku navyše s povinnosťou zaplatiť poplatok za odpor, v opačnom prípade sa na neho neprihliada, neexistencia úpravy oslobodenia od poplatku, čo všetko vedie tento súd k záveru, že v prípade postačujúcich informácií poskytnutých žalovaným spotrebiteľovi by sa tento ťažko rozhodol pre akceptáciu rozhodcovskej doložky. Žalobe súd vyhovel v súlade s ust. § 40 ods. 1 písm. c), g) zák. č. 244/2002 Z.z..

V súvislosti s akoukoľvek rozhodcovskou zmluvou je potrebné dodať, že jej cieľom je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Častokrát sa rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitý, pretože pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom vrátane princípu dobrých mravov, je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná alebo vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nedokáže naplánovať, sú plne na mieste. Takto je to aj v uvedenom prípade, preto súd považoval za dôvodné žalobnému návrhu vyhovieť.

Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že žalobný návrh je potrebné zamietnuť z dôvodu novely zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), ktorá s účinnosťou od 1.1.2015 zavádza nové zákonné ustanovenie v § 243d (citácia vyššie) a ktoré je plne aplikovateľné aj na predmetný rozhodcovský rozsudok, ktorý prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať, preto prípadné rozhodovanie v predmetnej veci by bolo len akademickým rozhodovaním. Súd poukazuje na to, že žaloba bola podaná pred účinnosťou novelizácie a odkazom na prechodné ustanovenia v § 372w O. s. p. je potrebné o takýchto žalobách rozhodnúť podľa doterajších predpisov. Súd ďalej poukazuje na to, že žaloba je zdôvodnená neplatnou rozhodcovskou doložkou ako neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľských zmluvách, ktorá skutočnosť je predpokladom pre zrušenie takéhoto rozhodcovského rozsudku, v znení zákonnej úpravy 244/2002 účinnnej do 31.12.2014, ale aj s účinnosťou od 1.1.2015. Z uvedeného dôvodu je na predmetnú právnu vec potrebné aplikovať zákonné ustanovenia č. 335/2014 Z.z.

Podľa § 151 ods. 3 O. s. p., v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

O trovách konania súd rozhodne v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.